

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool - Onze-Lieve-Vrouw te TIENEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 13458
Instelling Vrije Basisschool - Onze-Lieve-Vrouw
Directeur Marleen SANDERS
Adres Rijschoolstraat 2 - 3300 TIENEN
Telefoon 016-81.48.10
Fax 016-82.69.46
E-mail marleen.sanders@viatienen.be
Website www.viatienen.be

Bestuur van de instelling VZW Schoolbestuur Sint-Paulus
Adres Stationsstraat 16 - 3440 ZOUTLEEUV

Scholengemeenschap TUMULI
Adres Waaibergstraat 41 - 3300 TIENEN
CLB Vrij CLB Tienen
Adres Veldbornstraat 18 - 3300 TIENEN

Dagen van het opvolgingsbezoek 11-12-2017
Einddatum van het opvolgingsbezoek 11-12-2017
Datum bespreking verslag met de instelling 11-12-2017

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Hilde SCHOOFS
Teamleden Hilde BOSMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 HISTORIEK	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	4
3.2 Lager onderwijs: Nederlands	6
3.3 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.....	8
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	9

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 03-11-2014 tot 06-11-2014 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 06-11-2017 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geredieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands

- de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers zorgen voor een evenwichtig, samenhangend en doelgericht aanbod. Ze creëren een taalleeromgeving met aandacht voor stimulerende activiteiten en materialen. Dit biedt de kleuters kansen om voor de verschillende domeinen op een speelse wijze talige ervaringen op te doen.

Curriculum	Na de vorige schooldoorlichting bracht het schoolteam een vernieuwingsproces
Onderwijsaanbod	op gang om het vastgestelde tekort weg te werken. Het doorlichtingsverslag
<i>Referentiekader</i>	werd volledig geanalyseerd en de werkpunten werden eruit gedistilleerd. Het
<i>Planning</i>	team ging de uitdaging aan om het leergebied Nederlands samenhangend,
<i>Evenwichtig en volledig</i>	evenwichtig en doelgericht uit te werken in relatie tot het leerplan. Dit leidde
<i>Samenhang</i>	tot een trajectmatige aanpak. Het beleid ging binnen dit implementatietraject
<i>Brede harmonische vorming</i>	op zoek naar externe deskundigen.
<i>Actief leren</i>	

De directeur slaagde erin om een nieuwe dynamiek te ontwikkelen en haar stimulerende aanpak enthousiasmeerde de teamleden. Ze koos voor een participatieve aanpak, waarbij de teamleden zich betrokken voelden en er een breed draagvlak werd gecreëerd. Het kernteam, waarin naast de directeur en de zorgcoördinatoren ook per niveau en per graad leerkrachten in zetelen, had als opdracht om het verbetertraject mee uit te werken en te ondersteunen. Er is een goede wisselwerking tussen het kernteam en de leerkrachten. Reflectie, communicatie en bijsturing zorgen voor de nodige dynamiek.

Om de doelgerichtheid van het onderwijsaanbod te verhogen, hebben de kleuteronderwijzers een aantal acties ondernomen. Zo noteren ze in hun planningsdocumenten, naast de ontwikkelingsaspecten, ook dominante leerplandoelen. Deze doelen vormen de basis om activiteiten aan te koppelen. Daarnaast bewaakt het kleuterteam de volledigheid van het aanbod. Hierdoor is er voldoende garantie voor een volledige, evenwichtige en graduele invulling van de verschillende domeinen in relatie met het leerplan.

Binnen het ontwikkelingstraject lag de focus op het werken aan een groeiend taalbeleid met als doel 'Taal de hele dag door'. Samen met een externe deskundige werd de klasinrichting aangepakt. Visualisatie, een rijke interactie, boekenhoeken, vertelplaten, ontdektafels en voorlezen zijn elementen van een krachtige leeromgeving, waarbij taalverwerving en spreekdurf ontwikkelen, ruime kansen krijgen. Ook het meespelen door de klasleerkracht vormt een belangrijke werkvorm. Via een aantal waardevolle initiatieven, zoals de verteltassen, wil het team de ouderbetrokkenheid bevorderen, zodat ook zij de talige ontwikkeling van hun kind mee kunnen ondersteunen.

De kleuteronderwijzers hebben aandacht voor woordenschatverrijking en selecteren bij de planning van een thema streefwoordenschat. Deze selectie gebeurt nog intuïtief en is afhankelijk van wat de klasleerkracht zelf belangrijk vindt. Afspraken naar de selectie van functionele woordenschat en schooltaal zijn nog niet voorhanden.

De huidige werking resulteert in een evenwichtig en doelgericht aanbod. De onderwijsinspectie stelt vast dat het schoolteam het onderwijskundig tekort met veel enthousiasme en vernieuwingsbereidheid succesvol heeft weggewerkt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

Er zijn voldoende materialen voorhanden om de leerplandoelen van Nederlands na te streven. Het team nam na de vorige doorlichting waardevolle initiatieven om het materiaalenaanbod te verrijken. De functioneel ingerichte klassen, met aandacht voor het verrijken van de hoeken in functie van het lopende thema, dragen bij tot een rijk klasmilieu. In de klassen zijn er computers aanwezig, zodat de informatie- en communicatietechnologie (ICT) geïntegreerd kan worden toegepast.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
*Evenwichtig en representatief
 Kindvolgsysteem
 Gericht op bijsturing*

Binnen het verbetertraject hadden de kleuteronderwijzers tevens aandacht voor het verhogen van de doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk. De kleuteronderwijzers vinden observaties het belangrijkste middel om de ontwikkeling van de kleuters in kaart te brengen. Er werd een observatiesysteem uitgewerkt, gebaseerd op de ontwikkelingsaspecten. Daarnaast hanteren de kleuteronderwijzers een procesgericht kindvolgsysteem. Al deze gegevens samen zorgen voor een brede beeldvorming om in een passende begeleiding te voorzien.

Begeleiding De ruime beeldvorming en de gegevens uit het kindvolgsysteem geven de
Leerbegeleiding kleuteronderwijzers een beeld van de beginsituatie van de kleuters. Via eigen
Beeldvorming observaties verfijnen ze dit beeld. De kleuteronderwijzers spannen zich in om
Zorg een preventieve basiszorg aan te bieden binnen een veilig klimaat waarbij er
aandacht uitgaat naar het welbevinden en een hoge betrokkenheid. Om in te
spelen op de noden en behoeften van de kleuters hanteren ze verschillende
differentiatievormen. Op vaste tijdstippen kunnen de klasleerkrachten een
beroep doen op de hulp van een zorgjuf.

Professionalisering Het beleid kiest ervoor om vooral te investeren in teamgerichte nascholingen
Deskundigheidsbevordering om zo gelijkgericht onderwijsvernieuwingen of -veranderingen op schoolniveau
Interne expertise te introduceren. De school investeerde sterk in nascholingen rond Nederlands
Nascholingen waarbij een beroep werd gedaan op de pedagogische begeleidingsdienst en
andere externe deskundigen. Hierdoor slaagt het team erin om nieuwe
inzichten en onderwijspraktijken doeltreffend te integreren, wat leidt tot
krachtige initiatieven die zorgen voor de nodige ontwikkelingsdynamiek.

Om het leren van en met elkaar te bevorderen, gaan de teamleden geregeld bij
elkaar in de klas kijken. Ook tijdens de personeelsvergaderingen is er ruimte
voor pedagogisch-didactisch overleg en voor het uitwisselen van geslaagde
aspecten van de klaswerking.

3.2 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. De
onderwijzers realiseren een evenwichtig, gradueel en doelgericht onderwijsaanbod. De evaluatiepraktijk
brengt de vorderingen van de leerlingen in kaart. Met een gedifferentieerd aanbod geven de teamleden de
leerbegeleiding vorm.

Curriculum De onderwijzers doorliepen, net zoals in de kleuterafdeling, met succes
Onderwijsaanbod hetzelfde traject dat een evenwichtig en doelgericht aanbod beoogt.
Referentiekader
Planning Met uitzondering van het eerste leerjaar, waar de onderwijzers een specifiek
Evenwichtig en volledig taalpakket voor het aanvankelijk lezen hanteren, baseren de klasleerkrachten
Samenhang zich op eenzelfde onderwijsleerpakket om de leerplandoelen voor Nederlands
Brede harmonische vorming te realiseren. Alle teamleden vergeleken het onderwijsleerpakket met de
Actief leren leerplandoelen om de volledigheid van het aanbod te garanderen. Er werd
duidelijk de afspraak gemaakt dat alle leerkrachten de planning van de
leerinhouden, zoals het onderwijsleerpakket dit aangeeft, aanhouden.

De school maakt werk van een doelgericht taalbeleid. Er gaat ruime aandacht
naar het stimuleren van het leesonderwijs. Tijdens dit schooljaar staat het
jaartheme: 'We lezen de hele dag door' centraal. In alle klassen zijn
leeskwartiertjes geïntroduceerd. Tijdens dit kwartier krijgen de leerlingen de
kans om vrij te lezen om alzo het leesplezier aan te wakkeren. Het is
vermeldenswaard hoe de teamleden tijd en middelen staken in de klasbibs.
Deze zijn ondertussen veelal uitgebouwd tot aantrekkelijke, uitdagende en rijke

boekenhoeken. Periodieke bezoeken aan de plaatselijke bibliotheek en leesbevorderende acties, zoals de deelname aan de voorlees- en de jeugdboekenweek, dragen eveneens bij tot een stimulerende leescultuur. De leesopdrachten resulteren in de klasgroepen tot gerichte opdrachten, waarbij de leerlingen hun appreciatie voor een boek mogen uiten en het boek mogen promoten aan hun medeleerlingen. Ook de mobiele schoolbib werd onder de loep genomen en uitgebreid. Deze geeft de leerlingen de mogelijkheid om onder de speeltijd of tijdens rustmomenten een boekje te lezen.

In alle klassen hanteren de onderwijzers een interactieve basisaanpak waarbij verschillende soorten werk- en groepeeringsvormen elkaar doorheen de dag afwisselen. In de klassen weerspiegelt deze aanpak zich onder meer in een flexibele bankopstelling. Dit stimuleert de betrokkenheid van de leerlingen en verruimt de kansen tot interactie.

Het zelfstandig werken krijgt ruime kansen. Via een uitgewerkte planning voor leren leren, krijgen de leerlingen de kans om deze leergebiedoverschrijdende eindtermen binnen verschillende domeinen geïntegreerd na te streven.

De huidige werking resulteert in een evenwichtig en doelgericht aanbod. De onderwijsinspectie stelt vast dat het schoolteam het onderwijskundig tekort met veel enthousiasme en vernieuwingsbereidheid succesvol heeft weggewerkt.

Materieel beheer Op school zijn er voldoende materialen aanwezig om de leerplandoelen voor de
Uitrusting verschillende domeinen te bereiken. Na de vorige doorlichting investeerde het
Leermiddelen beleid in de aankoop van boeken om een voldoende breed aanbod te verzekeren en de leerlingen gevarieerde ervaringskansen te bieden.

Een aantal wandplaten ondersteunt de leerlingen in het leerproces. Hierover werden nog geen afspraken gemaakt op schoolniveau. Er resten nog groeikansen om het dynamisch gebruik en de zichtbaarheid ervan kritisch onder de loep te nemen met het oog op een doorgaande lijn en ter ondersteuning van de klaswerking. Wel halen de onderwijzers aan dat de leerlingen steeds de ondersteunende strategieën in het onderwijsleerpakket mogen raadplegen.

De klassen maken geregeld gebruik van informatie- en communicatietechnologie. De computers en het digitale bord worden daarbij passend ingezet.

Evaluatie De onderwijzers zorgen voor een evenwichtige evaluatie van de leerlingen voor
Evaluatiepraktijk de verschillende domeinen van dit leergebied. De evaluatie gebeurt vooral op
Evenwichtig en representatief basis van de toetsen uit het onderwijsleerpakket en de zelfontwikkelde
Leerlingvolgsysteem kijkwijzers voor de domeinen spreken en schrijven. Tevens evalueren de
Gericht op bijsturing leerlingen geregeld zichzelf of elkaar voor bepaalde aspecten. Door de verschillende evaluatiegegevens heeft het team een goed zicht op de taalontwikkeling van de leerlingen(groepen). Waar nodig ondernemen de onderwijzers acties op klas- of kindniveau en stemmen ze daarbij het aanbod af op het beheersingsniveau van (groepen van) leerlingen.

Met het oog op de signalering van leerlingen met talige noden maakt de school onder meer gebruik van een leerlingvolgsysteem. De resultaten worden tevens gebruikt in het kader van de zorgwerking.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers zijn ervan overtuigd dat elk leerling de kans moet krijgen om te groeien en zich verder te ontwikkelen. Ze investeren sterk in een aangenaam leerklimaat als basis voor onderwijs op maat. De onderwijzers leveren inspanningen om binnen de brede basiszorg het taalonderwijs af te stemmen op de behoeften van de leerlingen. Zij maken gebruik van de differentiatiemogelijkheden. Differentiatie in de instructie, het aanbod, de begeleiding of de verwerking komt in alle klasgroepen voor. De onderwijzers experimenteren momenteel met het driesporenbeleid (drie instructiegroepen), waarbij elke leerling volgens eigen tempo en noden kan ontwikkelen. Een zorgleerkracht ondersteunt de onderwijzers op vaste momenten. Het beleid bedeede daar structureel lestijden voor, al naar gelang aangevoelde noden. Via een schoolafpraak wat betreft teamteaching ondersteunt bovendien elke onderwijzer in de parallelklas. Deze activiteiten vullen de onderwijzers in onderling overleg in.

Wanneer de aanpak te weinig aan de specifieke noden van leerlingen beantwoordt, organiseren de betrokkenen een zorgoverlegmoment om samen te zoeken naar bijkomende zorginitiatieven. Uit het overleg volgen onder meer initiatieven, zoals de inzet van bijkomende leermiddelen of het nemen van ondersteunende maatregelen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

Het beleid kiest ervoor om vooral te investeren in teamgerichte nascholingen om zo gelijkgericht onderwijsvernieuwingen of -veranderingen op schoolniveau te introduceren. De school investeerde sterk in nascholingen rond Nederlands waarbij een beroep werd gedaan op de pedagogische begeleidingsdienst en andere externe deskundigen. Hierdoor slaagt het team erin om nieuwe inzichten en onderwijspraktijken doeltreffend te integreren, wat leidt tot krachtige initiatieven die zorgen voor de nodige ontwikkelingsdynamiek.

Om het leren van en met elkaar te bevorderen, gaan de teamleden geregeld bij elkaar in de klas kijken. Ook tijdens de personeelsvergaderingen is er ruimte voor pedagogisch-didactisch overleg en voor het uitwisselen van geslaagde aspecten van de klaswerking.

3.3 Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne

De school moest een aantal tekorten wegwerken om te voldoen aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Tijdens de opvolgingscontrole blijkt dat er inspanningen geleverd zijn om de tekorten weg te werken.

De resterende tekorten uit het brandpreventieverslag van 2012 werden grotendeels aangepakt. De tekorten die nog niet werden weggewerkt, zoals de rookkoepels, werden opgenomen in het globaal preventieplan.

Het regenprobleem in de gang en de turnzaal werd weggewerkt door het plaatsen van een nieuw dak.

Door het gebrek aan te weinig overdekte speelplaats zocht de school naar andere oplossingen. Bij slecht weer mogen de kinderen in de turnzaal vertoeven.

De sanitaire installaties werden conform de regelgeving gemaakt.

De onderwijsinspectie stelt in een aantal klassen vocht- en schimmelproblemen vast. De genomen maatregelen naar aanleiding van een opmerking tijdens de vorige schooldoorlichting in 2014 waren ontoereikend en boden geen oplossing ten gronde. Tijdens de opvolgingscontrole engageert het schoolbestuur zich om een klaslokaal met ernstige schimmelvorming op zeer korte termijn buiten gebruik te stellen en om voor de overige lokalen een oplossing ten gronde uit te werken. Gezien het verhoogd risico op nadelige gezondheidseffecten wijst de onderwijsinspectie het schoolbestuur op zijn verantwoordelijkheid.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs en het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde SCHOOFS de inspecteur-verslaggever	Marleen SANDERS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	